



Aangetekend

Nationale Politie
T.a.v. de Korpschef

Nieuwe Uitleg 1
2514 BP DEN HAAG



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

22017-10037

Uw brief van

7 december 2017

Contactpersoon



Uw kenmerk



Onderwerp

Invorderingsbeschikking

Geachte heer Akerboom,

Bij dwangsbesluit van 6 februari 2017 (besluit met kenmerk 22015-00910) heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), naar aanleiding van het ambtshalve onderzoek naar het gebruik van het nationaal Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (N.SIS II) door de Nationale Politie (NP), besloten om een last onder dwangsom aan de NP op te leggen op grond van artikel 35, tweede lid van de Wet politiegegevens (Wpg), in samenhang gezien met artikel 65 van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De in het dwangsbesluit opgenomen begunstigingstermijn liep tot en met 6 augustus 2018. De NP heeft na afloop van de begunstigingstermijn stukken toegezonden, waarin de NP heeft aangegeven welke maatregelen zij heeft getroffen naar aanleiding van de opgelegde last onder dwangsom. De AP heeft deze stukken beoordeeld en heeft vastgesteld dat de NP niet geheel voor het einde van de begunstigingstermijn aan de opgelegde last onder dwangsom heeft voldaan. De AP heeft besloten om tot invordering over te gaan voor een bedrag van € 40.000,- (zegge: veertigduizend euro).



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

z2017-10057

1. Verloop van de procedure

1. Naar aanleiding van het ambtshalve onderzoek van de AP naar het gebruik van N.SIS II door de NP heeft de AP bij dwangsbesluit van 6 februari 2017 een last onder dwangsom aan de NP opgelegd.¹
2. Op 30 augustus 2017 heeft de NP telefonisch contact opgenomen met de AP met het verzoek om de contactgegevens (e-mailadres en telefoonnummer) van de behandelend medewerker van de AP aan de NP te e-mailen, teneinde de stukken toe te zenden die van belang zijn voor het onderzoek naar de naleving van de last onder dwangsom. Deze contactgegevens zijn per e-mail van 30 augustus 2017 door de AP aan de NP toegezonden.
3. Bij e-mail van 10 november 2017 heeft de AP aan de NP bericht dat zij nog geen stukken heeft ontvangen.
4. Bij e-mail van 13 november 2017 heeft de NP de AP bericht dat een schriftelijke reactie met betrekking tot de naleving van de last onder dwangsom in het ongereede is geraakt en nog aan de AP zal worden toegezonden.
5. Bij brief van 24 november 2017 heeft de NP de AP bericht dat de NP naar aanleiding van het dwangsbesluit verschillende maatregelen heeft getroffen teneinde aan de last te voldoen. Ter onderbouwing hiervan heeft de NP een aantal stukken toegezonden.
6. Bij brief van 29 november 2017 heeft de AP de NP bericht dat op basis van de toegezonden stukken van 24 november 2017 onvoldoende naar voren komt dat (volledig) aan de last is voldaan. De AP heeft de NP in dit verband in de gelegenheid gesteld om aanvullende bewijsstukken toe te zenden.
7. Bij brief van 4 december 2017, aangevuld per e-mail van 5 december 2017, heeft de NP aan de AP stukken toegezonden met betrekking tot de maatregelen die de NP heeft getroffen ten aanzien van de gegevensverwerking in N.SIS II.
8. Bij e-mail van 6 december 2017 heeft de AP verzocht om nadere stukken toe te zenden waaruit blijkt dat de NP – binnen de begunstigingstermijn van zes maanden – heeft voldaan aan de last om de logbestanden van N.SIS II proactief te controleren op indicaties van onrechtmatige toegang of onrechtmatig gebruik van politiegegevens.
9. Bij e-mail van 6 december 2017, tevens verzonden per brief van 7 december 2017, heeft de NP de AP nadere informatie toegezonden met betrekking tot de proactieve controle van de logbestanden van N.SIS II.
10. Bij e-mails van 31 januari, 1, 5 en 6 februari 2017 heeft de NP nadere informatie toegezonden waaruit blijkt dat autorisaties voor 7 augustus 2017 door de NP worden gelogd.

¹ De bevindingen van het ambtshalve onderzoek zijn vastgesteld in het rapport definitieve bevindingen van 22 oktober 2015 (hierna: het onderzoeksrapport).



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

z2017-10057

2. De last onder dwangsom

11. De AP heeft bij besluit van 6 februari 2017 een last onder dwangsom aan de NP opgelegd met de volgende inhoud:
12. *De NP dient binnen zes maanden na dagtekening van dit besluit in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II maatregelen te nemen die ertoe leiden dat:*
 - I. *de NP een procedure vaststelt die betrekking heeft op autorisaties voor de functioneel beheerders van de op N.SIS II aangesloten partijen en de medewerkers van de IND die in het kader van N.SIS II persoonsgegevens verwerken;*
 - II. *de NP personeelsprofielen vaststelt waarin de taken en verantwoordelijkheden worden omschreven van personen die bevoegd zijn om persoonsgegevens in N.SIS II in te zien en te verwerken;*
 - III. *de NP ervoor zorgdraagt dat een periodieke controle wordt uitgevoerd op de autorisaties die zijn toegekend aan de functioneel beheerders van de op N.SIS II aangesloten partijen en de medewerkers van de IND;*
 - IV. *gewijzigde autorisaties worden gelogd;*
 - V. *de logbestanden regelmatig proactief worden gecontroleerd op indicaties van onrechtmatige toegang of onrechtmatig gebruik van politiegegevens.*
13. *Indien de NP niet uiterlijk zes maanden na datum van onderhavig dwangsombesluit de maatregelen heeft uitgevoerd, verbeurt de NP een dwangsom van € 12.500,- (zegge: twaalfduizendvijfhonderd euro) voor iedere week dat de last niet (geheel) is uitgevoerd tot een maximum van € 200.000,- (zegge: tweehonderdduizend euro).*

3. Beoordeling naleving van de last onder dwangsom

14. De AP stelt vast dat de NP geen rechtsmiddelen heeft aangewend tegen het dwangsombesluit van 6 februari 2017 en dat het dwangsombesluit onherroepelijk is geworden. Dit houdt in dat noch de inhoud van de last onder dwangsom noch de duur van de begunstigingstermijn ter discussie staan. Ter beoordeling staat of de NP binnen de begunstigingstermijn aan de last heeft voldaan. Gelet op het feit dat de last onder dwangsom bij dwangsombesluit van 6 februari 2017 is opgelegd, moet worden geconcludeerd dat de laatste dag van de begunstigingstermijn 6 augustus 2017 was.
15. Ten aanzien van de verschillende onderdelen van de last, concludeert de AP als volgt.
 - 3.1 Ten aanzien van onderdeel I van de last:
16. In het dwangsombesluit is bepaald dat de NP in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II maatregelen dient te nemen die ertoe leiden dat een procedure wordt vastgesteld die betrekking heeft op autorisaties voor de functioneel beheerders van de op N.SIS II aangesloten partijen en de medewerkers van de IND die in het kader van N.SIS II persoonsgegevens verwerken.²
17. Bij brieven van 24 november 2017 en 4 december 2017 heeft de NP ten aanzien hiervan bericht dat de Chief Information Security Officer (CISO) van de NP op 2 augustus 2017 het Beleid Toezicht Autorisaties Ketenpartners heeft vastgesteld. Dit beleidsstuk is als bijlage bij deze brieven toegevoegd en beschrijft

² De eisen waaraan zo'n autorisatieprocedure moet voldoen volgt o.m. uit de NEN-norm.



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

z2017-10057

onder meer de procedures en de kaders waarmee de autorisatie van ketenpartners (waaronder functioneel beheerders) functioneert en hoe het toezicht daarop is georganiseerd. In het beleidsstuk is bepaald dat het beleid direct (op 2 augustus 2017) in werking treedt.

18. Gelet op het vorenstaande stelt de AP vast dat de NP met de vaststelling van dit beleid op 2 augustus 2017 tijdig aan onderdeel I van de last heeft voldaan.

3.2 Ten aanzien van onderdeel II van de last:

19. In het dwangsbesluit is bepaald dat de NP in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II maatregelen dient te nemen die ertoe leiden dat de NP personeelsprofielen vaststelt waarin de taken en verantwoordelijkheden worden omschreven van personen die bevoegd zijn om persoonsgegevens in N.SIS II in te zien en te verwerken. Het opstellen van personeelsprofielen dient onder meer als middel om te kunnen beoordelen of de autorisaties juist geregeld zijn.
20. Bij brief van 4 december 2017 heeft de NP bericht dat door de NP een nieuw landelijk autorisatiemodel wordt ingevoerd, waarin de personeelsprofielen zijn vastgesteld en de taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven van de personen die bevoegd zijn om verschillende informatiesystemen te gebruiken en gegevens te verwerken. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een landelijk Identity- and Access Management systeem (IAM) dat aan de hand van de combinatie van de functie van de persoon en de afdeling waar hij of zij werkzaam is bepaalt tot welke landelijke applicaties en informatie toegang wordt gegeven. Ter onderbouwing hiervan heeft de NP als bijlage toegevoegd het "Implementatieplan autorisatiemodel politie." van 26 september 2016. Daarnaast heeft de NP erop gewezen dat de NP de Schengen Muteer Client (SMC), het systeem waarmee gebruikers in N.SIS II gegevens kunnen verwerken, op de IAM voorziening en het landelijke autorisatiemodel heeft aangesloten. Ten bewijze hiervan heeft de NP als bijlage toegevoegd de autorisatieprofielen van de Dienst Regionale Informatie Organisatie waarin voorts de SMC autorisaties zijn opgenomen en is het aanvraagformulier bijgevoegd dat dient te worden ingevuld voor SMC-autorisaties. Uit het intranetbericht dat tevens door de NP als bijlage bij de brief van 4 december 2017 is opgenomen, blijkt dat de NP de overgang van de SMC naar het landelijke autorisatiesysteem per 1 augustus 2017 intern bekend heeft gemaakt.

21. De AP stelt gelet op het vorenstaande vast dat de NP tijdig aan onderdeel II van de last heeft voldaan.

3.3 Ten aanzien van onderdeel III van de last:

22. In het dwangsbesluit is bepaald dat de NP in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II maatregelen dient te nemen die ertoe leiden dat een periodieke controle wordt uitgevoerd op de autorisaties die zijn toegekend aan de functioneel beheerders van de op N.SIS II aangesloten partijen en de medewerkers van de IND.
23. Bij brief van 4 december 2017 heeft de NP gewezen op het beleid Toezicht Autorisaties Ketenpartners van 2 augustus 2017, waarin een jaarlijkse controle is voorgeschreven op autorisaties. In dit verband is vermeld dat ten aanzien van N.SIS II nog geen controle is uitgevoerd op de autorisaties die zijn toegekend aan de IND-medewerkers, maar dat er inmiddels wel een controle is uitgevoerd bij de Koninklijke Marechaussee



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

Z2017-10037

(KMar) en dat het periodieke onderzoek naar de autorisaties bij de medewerkers van de IND staat gepland voor het tweede kwartaal van 2018.

24. Gelet op het beleid Toezicht Autorisaties Ketenpartners van 2 augustus 2017 stelt de AP vast dat de NP binnen de begunstigingstermijn maatregelen heeft getroffen die ertoe leiden dat een periodieke (jaarlijkse) controle zal worden uitgevoerd op de autorisaties die zijn toegekend aan de functioneel beheerders van de op N.SIS II aangesloten partijen en de medewerkers van de IND. De AP ziet geen aanknopingspunten dat niet conform dit beleid zal worden gehandeld.
25. De AP stelt gelet op het vorenstaande vast dat de NP tijdig aan onderdeel III van de last heeft voldaan.

3.4 Ten aanzien van onderdeel IV van de last:
 26. In het dwangsbesluit is bepaald dat de NP in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II maatregelen dient te nemen die ertoe leiden dat gewijzigde autorisaties worden gelogd.
 27. Bij brief van 4 december 2017 heeft de NP bericht dat in de generieke IAM-tool – waarop N.SIS II voor zijn autorisaties is aangesloten – gewijzigde autorisaties worden gelogd. Verder heeft de NP toegelicht dat de IAM-tooling sinds 1 oktober 2016 de mogelijkheid biedt om actief te monitoren en toezicht te houden op het gebruik van applicaties. Ter toelichting hierop heeft de NP gewezen op het bijgevoegde document Implementatie Autorisatiemodel Politie van 26 september 2016 en het eveneens bijgevoegde document de Procesbeschrijving IAM monitoring & control van 9 januari 2017. De NP heeft toegelicht dat voor de logging van N.SIS II autorisaties verschillende functies zijn geconfigureerd. In dit verband is gewezen op de functie om een time-trace bij te houden van de autorisatie die iemand heeft gekregen via IAM. Ter illustratie hiervan heeft de NP een configuratiefile bijgevoegd waaruit kan worden afgeleid welke gegevens van het autorisatieproces in de history log worden bewaard. Daarnaast is bij e-mail van 5 december 2017 als bijlage toegezonden een voorbeeldrapportage van de autorisatiehistorie per medewerker waarin een overzicht wordt gegeven van alle autorisatiewijzigingen die voor een medewerker zijn doorgevoerd.
 28. Bij e-mails van 31 januari, 1, 5 en 6 februari 2017 heeft de NP nadere informatie toegezonden waaruit blijkt dat gewijzigde autorisaties reeds in 2016 door de NP werden gelogd en ook na 6 augustus 2017 worden gelogd. De AP merkt op dat de AP niet eerder door de NP is geïnformeerd dat gewijzigde autorisaties reeds in 2016 werden gelogd, terwijl dit wel op de weg van de NP had gelegen.³
 29. Gelet op het vorenstaande concludeert de AP dat de NP reeds voor het dwangsbesluit maatregelen had genomen zoals bedoeld in onderdeel IV van de last en dat derhalve aan dit onderdeel van de last is **voldaan**.

³ De NP heeft zelfs verklaard de conclusie uit het onderzoeksrapport, inhoudende dat de NP gewijzigde autorisaties niet logt, niet te betwisten (zie dwangsbesluit, onder randnummer 42). De NP heeft ook geen bezwaar gemaakt tegen het dwangsbesluit, waarin deze conclusie was ingenomen.



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

z2017-10057

3.5 Onderdeel V van de last:

30. In het dwangsbesluit is bepaald dat de NP in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II maatregelen dient te nemen die ertoe leiden dat de logbestanden regelmatig proactief worden gecontroleerd op indicaties van onrechtmatige toegang of onrechtmatig gebruik van politiegegevens.
31. Bij brief van 4 december 2017 heeft de NP bericht dat N.SIS II is aangesloten op de management rapportagetool Cognos, waarmee de verantwoordelijke leidinggevenden de logbestanden kunnen controleren op onrechtmatigheden. Daarnaast is bericht dat N.SIS II zal worden aangesloten op de Security Information & Event Management (SIEM) tooling van het Security Operations and Control centrum (SOC). In het bijgevoegde memo N.SIS II in SIEM van 4 augustus 2017, was de verwachting uitgesproken dat het toevoegen van N.SIS II logging aan de SIEM-tooling in september 2017 zou worden gerealiseerd. De SIEM-tooling voorziet in geautomatiseerde analyse en toezicht op afwijkingen in logging.
32. De NP heeft toegelicht dat in het kader van de gegevensverwerking in N.SIS II de logbestanden (nog) niet proactief worden gecontroleerd op indicaties van onrechtmatige toegang of onrechtmatig gebruik van politiegegevens. De NP stelt in dat verband dat deze proactieve controle pas mogelijk is indien de centrale ondernemingsraad (COR) hiermee heeft ingestemd.
33. Wat er verder ook zij van deze stelling van de NP, het maakt de conclusie dat onderdeel V van de last niet wordt nageleefd niet anders. De AP wijst er volledigheidshalve nog op dat de NP een gemotiveerd verzoek bij de AP had kunnen indienen tot verlenging van de begunstigingstermijn. Daarnaast had de NP bezwaar kunnen maken tegen de in het dwangsbesluit opgenomen begunstigingstermijn.⁴ Van beide mogelijkheden heeft de NP geen gebruik gemaakt.
34. Gelet op het vorenstaande stelt de AP vast dat de NP niet heeft voldaan aan onderdeel V van de last.

4. De dwangsom

35. In het dwangsbesluit is bepaald dat indien de NP niet uiterlijk zes maanden na datum van onderhavig dwangsbesluit de maatregelen heeft uitgevoerd, de NP een dwangsom verbeurt van € 12.500,- voor iedere week dat de last niet (geheel) is uitgevoerd tot een maximum van € 200.000,-.
36. Gelet op het feit dat de begunstigingstermijn liep tot en met 6 augustus 2017, stelt de AP vast dat er van rechtswege dwangsommen zijn verbeurd op 14 augustus 2017⁵ doordat de NP niet heeft voldaan aan onderdeel V van de last. Het maximumbedrag aan verbeurde dwangsommen is bereikt op

⁴ Overigens is bij het bepalen van de begunstigingstermijn rekening gehouden met de verwachting van de NP dat in juli 2017 gestart zou kunnen worden met de proactieve controle op de logging (zie het vastgestelde verslag van het gesprek tussen de AP en NP van 4 oktober 2016).

⁵ Verbeuring vindt plaats na afloop van de tijdseenheid van een week na de begunstigingstermijn. Zie ABRS 12 december 2012 ECLI:NL:RVS:2012:BY5884 en ABRS 6 november 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1829.



Datum

12 maart 2018

Ons kenmerk

Z2017-10057

26 november 2017. Nu de AP van de vijf onderdelen van de last, op slechts één onderdeel niet heeft voldaan, heeft de AP besloten om over te gaan tot invordering van de verbeurde dwangsommen voor een bedrag van € 40.000,--.⁶

37. Op grond van artikel 5:33 van de Awb wordt een verbeurde dwangsom betaald binnen zes weken nadat zij van rechtswege is verbeurd. De AP heeft op de dagtekening van dit besluit nog geen betaling ontvangen.
38. Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat aan het belang van invordering van verbeurde dwangsommen een zwaar gewicht moet worden toegekend. Anders zou worden afgedaan aan het gezag dat uitgaat van het opleggen van een last onder dwangsom. Slechts in bijzondere omstandigheden kan geheel of gedeeltelijk van invordering worden afgezien. De AP is niet gebleken van bijzondere omstandigheden.⁷

⁶ De AP heeft hier het maximumbedrag aan verbeurde dwangsommen ad € 200.000,-- gedeeld door vijf (de vijf onderdelen van de last).

⁷ ABRS 3 oktober 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX8985



Datum

12 maart 2013

Ons kenmerk

z2017-10057

5. Besluit

39. Gelet op het bovenstaande en op artikel 5:37 Awb, gaat de AP over tot invordering van de door de NP verbeurde dwangsom van € 40.000,- (zegge: veertigduizend euro) vermeerderd met de wettelijke rente.
40. De AP zal voornoemde vordering uit handen geven aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). De NP ontvangt na verzending van onderhavige invorderingsbeschikking, van het CJIB – namens de AP – een aanmaning om binnen twee weken te betalen. Bij gebreke van tijdige betaling wordt het uitstaande bedrag vermeerderd met de aanmanings- en eventuele invorderingskosten.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Mr. A. Wolfsen
Voorzitter

Indien u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van het besluit ingevolge de Algemene wet bestuursrecht een bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens, Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag, onder vermelding van "Awb-bezwaar" op de envelop. Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. Indien onverwijld spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist, kunt u tevens een verzoek om voorlopige voorziening doen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank (sector bestuursrecht) in het arrondissement, waarbinnen uw woonplaats valt. U dient in dat geval een afschrift van dit besluit mee te zenden.